

Skiljer sig administrationen mellan lokalt ledd utveckling och liknande åtgärder i andra program

En uppföljning av stöd inom regional- och socialfondsprogrammet 2014–2020 baserad på en enkät som skickades ut i november 2018

Uppföljningen är gjord av Patric Andersson

Varför görs denna uppföljning?

Denna rapport är en del av uppföljningen av landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet samt regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling under programperioden 2014–2020.

Landsbygdsanalysenheten vid Jordbruksverket ansvarar för att de svenska EU-programmen där Jordbruksverket är förvaltande myndighet följs upp. Uppföljningarna har till syfte att sprida kunskap om utfall och resultat och bidra till att stöden och programgenomförandet blir enklare och effektivare.

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Lokal utveckling främjas på flera sätt i programmen	4
Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden.....	5
Administration och jämförbara åtgärder	5
Administrativ skillnad mellan lokalt ledd utveckling och andra åtgärder	5
Dessa åtgärder bedöms vara jämförbara med lokalt ledd utveckling	5
Genomförd enkät	6
Jämförelse av administrativa resurser mellan lokalt ledd utveckling och liknande åtgärder	6
Information om stödmöjligheter	6
Informationsinsatser, likheter och skillnader	7
Support till sökande och projektägare vid ansökan om stöd och utbetalning	7
Den som söker stöd behöver support i olika omfattning	8
Registrerings- och handläggningskontroller	9
Handläggning av stöd	9
Ingen skillnad i administrativ tid för ansökan om stöd.....	11
Ansökan om utbetalning.....	11
Ingen skillnad i administrativ tid för ansökan om utbetalning	12
Förändring av handläggningstider	13
Diskussion	14
Information.....	14
Administrativa insatser	14
Slutsats.....	15
Referenser.....	15
Bilaga 1 Enkät till leaderområden, del 1	16
Bilaga 2 Enkät till länsstyrelserna.....	18

Sammanfattning

- Vi kan inte påvisa någon skillnad mellan hur mycket tid det går åt till support och handläggning vid ansökan om stöd eller vid ansökan om utbetalning för lokalt ledd utveckling och jämförbara stöd som länsstyrelsen hanterar. Det framgår dock att leaderområdena ger mycket mer support än vad länsstyrelsen gör, både vid ansökan om stöd och vid ansökan om utbetalning.
- Vid ansökan om stöd för lokalt ledd utveckling är både leaderområdet och Jordbruksverket delaktiga i handläggningen. En del av leaderområdets support är troligen en blandning av support och handläggning eftersom det är svårt att särskilja i vissa av uppgifterna som leaderkontoret har. Att länsstyrelsen har längre handläggningstid kan troligen härröras från att leaderområdena ger omfattande support vilket ger kortare handläggningstider.
- När det gäller utbetalningsärenden är det endast Jordbruksverket som har handläggningen i lokalt ledd utveckling. Leaderområdet stöttar projekten i genomförandet och ger då även viss support vid ansökan om utbetalning. Detta bidrar troligen till kortare handläggningstider inom lokalt ledd utveckling.

Lokal utveckling främjas på flera sätt i programmen

Lokal utveckling går att se på ur många olika perspektiv. I landsbygdskommitténs slutbetänkande framhåvs att en viktig del i en strategi för ekonomisk, social och miljömässig utveckling är att ta tillvara människors engagemang för sin bygd genom att stärka den lokala nivåns och den ideella sektorns grundläggande betydelse för lokal utveckling. I landsbygdspropositionen framhåvs vikten av lokal utveckling ur olika förhållanden. Det nämns bland annat att staten har en viktig uppgift i att underlätta för olika landsbygder att utvecklas ifrån sina egna förutsättningar.

För att underlätta regional och lokal utveckling finns det flera möjliga stöd söka från de fyra ESI-fonder som hanteras av flera myndigheter. Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) hanteras av Tillväxtverket och länsstyrelserna. Europeiska socialfonden (ESF) hanteras av Svenska ESF-rådet. Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) hanteras av Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelserna. Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) hanteras av Jordbruksverket, länsstyrelserna och Sametinget. Utöver att söka stöd från dessa myndigheter går det även att söka hos de 48 leaderområdena som arbetar med lokalt ledd utveckling genom leadermetoden. Leaderområdena ger möjlighet att söka stöd från de fyra ESI-fonderna inom tre program, landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet samt regional- och socialfondsprogrammet. Jordbruksverket är ensam förvaltande myndighet för de tre programmen. Hur många av fonderna som respektive leaderområde förfogar över varierar eftersom områdena själva har valt att arbeta med en fond eller flera av fonderna.

På grund av den strukturella skillnaden att projekt som söks direkt hos Tillväxtverket (ERUF) och ESF-rådet (ESF) är regionala projekt, gör att de inte är jämförbara med de lokala mindre projekten som söks inom lokalt ledd utveckling. I havs- och fiskerifonden är stödet främst till företag inom fiskerisektorn vilket gör att det saknas jämförbara åtgärder i lokalt ledd utveckling. Det är främst inom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (landsbygdsprogrammet) som jämförbara åtgärder kan hittas.

Den här uppföljningen har syftet att jämföra administration och handläggningstider mellan stöd inom lokalt ledd utveckling och liknande åtgärder inom landsbygdsprogrammet.

Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden

För lokalt ledd utveckling går det att söka för projekt som bidrar till utveckling i det egna leaderområdet enligt den utvecklingsstrategi som finns för området. Det är styrelsen i leaderföreningen, LAG, som prioriterar vilka projekt som ska beviljas. De prioriteras utifrån urvalskriterier som är kopplade till strategin. LAG består av representanter från tre olika sektorer, offentlig, privat och ideell. Att LAG, som är en ideell förening, har inflytande över offentliga pengar är unikt för lokalt ledd utveckling. Detta innebär att lokalt ledd utveckling genom leadermetoden ger omfattande möjligheter för lokal utveckling, både i form av möjlig finansiering från upp till fyra olika fonder och genom det tydligt uttalade samarbetet med flera sektorer.

Syftet med lokalt ledd utveckling är att på olika sätt utveckla områden att bli attraktiva och konkurrenskraftiga samt att stimulera ökad sysselsättning och företagande. I huvudsak ges stöd till projekt som är till nytta för många människor i området, projekt som ger förutsättningar för företagsutveckling, boendemiljö, kunskap, service eller landsbygdsens attraktivitet samt projekt som är till nytta för enskilda företag.

Administration och jämförbara åtgärder

Administrativ skillnad mellan lokalt ledd utveckling och andra åtgärder

En stor skillnad mellan projekt inom lokalt ledd utveckling och övriga delar av landsbygdsprogrammet är att handläggningen av ansökan om stöd är delad mellan leaderområdet och Jordbruksverket. Medarbetare på leaderkontoren arbetar bland annat med att informera om vilka möjligheter till stöd som finns, hjälper sökande att genomföra projektansökan, handlägger projekt utifrån fastlagda rutiner och förbereder ärendet inför LAG-möten där projekt antingen blir prioriterade eller inte. Leaderkontoret skickar sedan det prioriterade ärendet vidare till Jordbruksverket för fortsatt handläggning och för beslut. Leaderkontorets personal stöttar sedan projektet under genomförandet och ofta även under utbetalningsprocessen.

Administrationn av åtgärderna inom landsbygdsprogrammet görs helt och hållet på respektive ansvarig länsstyrelse eller Jordbruksverket.

Utbetalningsprocessen har inte motsvarande uppdelning. Projekt inom lokalt ledd utveckling skickar ansökan om utbetalning direkt till Jordbruksverket som hanterar den på samma sätt som åtgärderna som finns hos Jordbruksverket. Länsstyrelserna hanterar ansökningarna om utbetalning inom de åtgärder de ansvarar för.

Dessa åtgärder bedöms vara jämförbara med lokalt ledd utveckling

I den tidigare uppföljningen, Projektstöd i landsbygdsprogrammet som är jämförbara med lokalt ledd utveckling, låg fokus på att undersöka vilka stöd i landsbygdsprogrammet som är jämförbara med stöd inom lokalt ledd utveckling. Bland annat med hänsyn till syftet och nyttan med projekten, vilka som kan söka stöden samt vilken projektmetod som använts inom de olika åtgärderna. I den uppföljningen

konstaterades det att följande åtgärder i stor utsträckning är jämförbara med åtgärden för lokalt ledd utveckling:

- Åtgärd 7.2 – stöd till investeringar i småskalig infrastruktur.
- De insatser som fokuserar på fritid inom åtgärd 7.4 – stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden.
- Åtgärd 7.5 – stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turisminformation.
- De insatser som fokuserar på kulturmiljö inom åtgärd 7.6 – stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö.

Här går jag vidare för att det se om det finns skillnader i administrativa insatser mellan dessa åtgärder i landsbygdsprogrammet och för lokalt ledd utveckling. Fokus ligger främst på support och handläggningstider av ansökan om stöd och ansökan om utbetalning.

Genomförd enkät

För att kunna uppnå syftet med uppföljningen togs två enkäter fram, en till leaderområdena och en till länsstyrelserna. Eftersom leaderkontoren delar handläggningen med Jordbruksverket har deras svar kompletterats med information från handläggande enheter på Jordbruksverket. Detta gjordes vid en intervju med handläggare från de handläggande enheterna den 27 september 2018. Intervjuerna innefattade information om handläggningstider samt tidsåtgång för registrerings- och handläggningskontroll.

Enkäterna skickades ut till leaderområden och länsstyrelser 7 november 2018. Sista svarsdag var 25 november 2018. Enkätsvaren var anonyma. Det kom in 17 svar från 21 länsstyrelser (81 procent svarsfrekvens) och 28 svar från 48 leaderområden (58 procent svarsfrekvens). Ingen av frågorna i enkäten var obligatorisk att svara på men generellt har alla svarande valt något av svarsalternativen i frågorna.

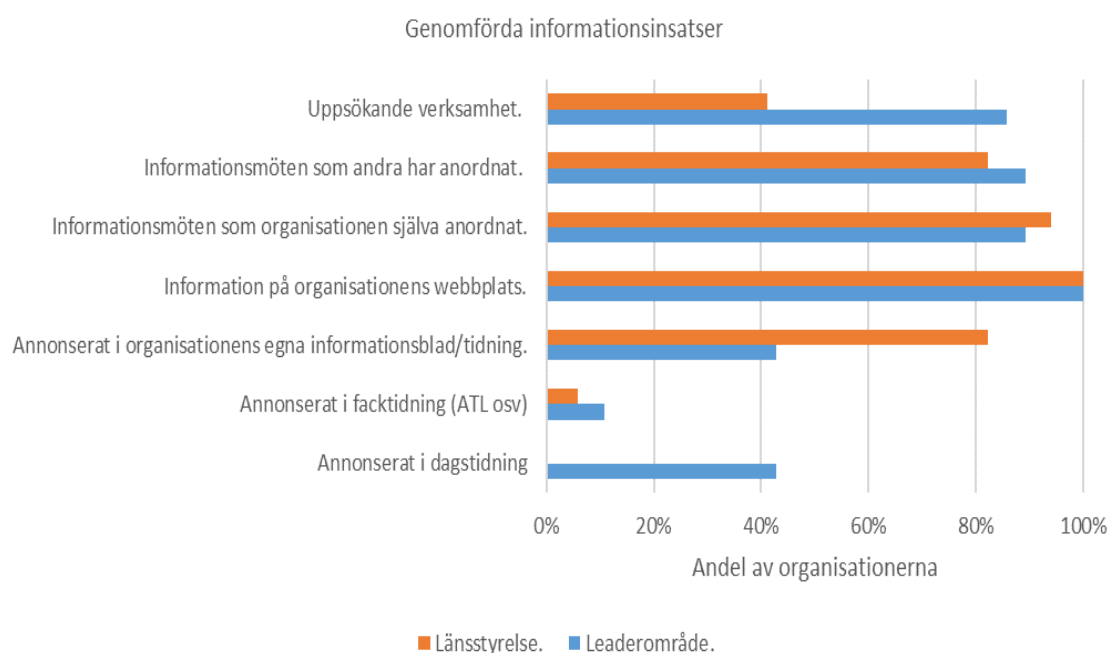
Jämförelse av administrativa resurser mellan lokalt ledd utveckling och liknande åtgärder

Information om stödmöjligheter

Vi försökte inledningsvis i enkäterna få ett mått på hur många timmar som leaderområdena och länsstyrelserna har lagt ner på att ta fram informationsmaterial och informera potentiella sökande inför programmets start och när möjligheten att söka stöd öppnade. Vi insåg ganska snabbt att frågeställningen var oprecis och kunde missförstås av de svar som kom in. De flesta leaderområden och länsstyrelser valde också alternativet med högst antal timmar. Detta berodde på att de uppfattat att frågan gällt från programmets uppstart fram till de svarade på enkäten, snarare än ett begränsat tidsspänn. En verksamhetsledare vid ett leaderområde uppskattar att de kontinuerligt avsätter cirka 5 timmar per vecka på att informera om möjligheten att söka stöd. Det är en jämförbar situation för länsstyrelserna, men med något färre timmar med information per vecka (framkommer i övriga upplysningar och vid telefonsamtal med handläggare från leaderkontor och länsstyrelser när de kontaktade Jordbruksverket för frågor om enkäterna).

Informationsinsatser, likheter och skillnader

Det finns stora likheter men även skillnader i vilka informationsinsatser som länsstyrelser och leaderområden har genomfört. Att alla använder egna webbplatser (100 procent) är tydligt och att de flesta använder sig även av informationsmöten, både arrangerade av den egna organisationen (89–94 procent) och som inbjudna föredragshållare (82–89 procent). Av de tre informationsinsatser som skiljer sig mellan länsstyrelse och leaderområde, annonsera i dagstidning, annonsera i egna informationsblad/tidningar och uppsökande verksamhet så är det sistnämnda intressant eftersom det är relativt resurskrävande och många gånger kräver kännedom om de lokala målgrupperna. Av de svarande så har 86 procent av leaderområdena denna uppsökande verksamhet medan länsstyrelserna gör detta i något mer begränsad omfattning, 41 procent av de svarande länsstyrelserna har uppgett att de jobbar med uppsökande verksamhet.

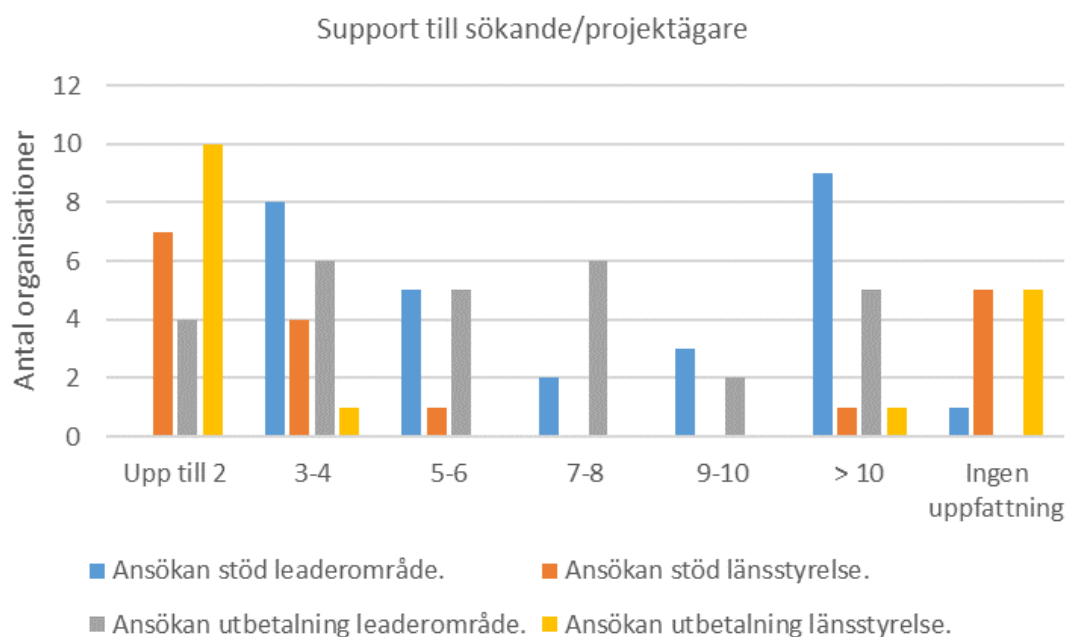
Figur 1 Vilka informationsinsatser har genomförts av länsstyrelser och leaderområden

Det framkommer även intressanta skillnader i frågan *Annat sätt som informationen förmedlats?*. Det som är samstämmigt är att både länsstyrelse och leaderområde påtalar att sociala medier, pressmeddelande och mässor används som informationskanaler. Länsstyrelsen tar även upp kontakt med konsulter vilket inte något leaderområde nämner medan leaderområden nämner vikten av nätverk i en mycket större omfattning än länsstyrelsen. Framför allt är det bredden av nätverken som LAG representerar som är den stora skillnaden jämfört med länsstyrelsen, från ledamotens organisationstillhörighet till att vara ambassadör för lokalt ledd utveckling och att exempelvis informera nya bekantskaper på semesterresan om vilka stödmöjligheter det finns inom lokalt ledd utveckling (framkom i övriga upplysningar i enkäten).

Support till sökande och projektägare vid ansökan om stöd och utbetalning

Alla sökande kräver en viss mått av support när ansökan om stöd och utbetalning ska göras i e-tjänsten. Hos länsstyrelserna verkar behovet vara något mindre och de flesta sökande klarar sig med upp till 4 timmar support från myndigheten. Hos leaderområdena är spridningen mycket större och det är vanligt att sökande behöver

över 10 timmar support. Det som måste tas med i beaktandet är att ansökningsförfarandet är olika eftersom ansökan görs i två steg till leaderprojekt samt att en större andel av de sökande är ideella föreningar med liten projektvana. Hos länsstyrelsen verkar det vara mer idrottsföreningar och bygdegårdar som söker stöd och de kan troligen få ett visst stöd i form av tips och råd från sina regionala och nationella organisationer, se exempelvis Bygdegårdarnas Riksförbunds webbplats. Det är även mer vanligt att använda konsulter för att göra ansökningar i stöden hos länsstyrelsen enligt enkätsvar.

Figur 2 Hur många timmar i genomsnitt som leaderområden och länsstyrelsen uppskattar att de ger support till sökande att göra ansökan om stöd och ansökan om utbetalning i e-tjänsten

Den som söker stöd behöver support i olika omfattning

I projekt inom lokalt ledd utveckling måste den sökande få information inom vilken av leaderområdets fonder och inom vilket av utvecklingsstrategins insatsområden som projektet ska hamna inom samt vilka indikatorer som ska användas. Detta kan inte den sökande själv ta reda på, utan måste ges från personalen på leaderkontoret. Denna typ av uppgiftslämning ingår i handläggning som bland annat innebär att bedöma rimlighet av målvärden. Det kan vara svårt att särskilja handläggning från support i detta läge eftersom arbetsuppgifterna är så starkt sammankopplade så den angivna tiden kan troligen till viss del vara handläggning.

Både länsstyrelserna och leaderområdena framhåller att ideella föreningar behöver mest support vid ansökning av stöd, speciellt de som representeras av äldre personer som kan bero på bristande datorvana och ovana vid att söka projektstöd. Dessa sökande behöver ofta mycket hjälp med själva ansökan, både i ansökan om stöd och vid utbetalning. Bland annat behöver de hjälp med att tolka e-tjänstens frågor, att fylla i rätt uppgift på rätt plats och att ladda upp bilagor i ansökan.

Generellt är det mer projektvana sökande som länsstyrelsen har kontakt med jämfört med leaderområdena och det kan utläsas i figur 2. Det ser jämförbart ut mellan ansökan om stöd och ansökan om utbetalning, det som skiljer är att det är färre projektägare som behöver mer än tio timmar i support i e-tjänsten vid utbetalning. Men även de som är vana vid EU-projekt behöver support. En länsstyrelse ger exempel på att de osäkra sökandena använder sig av konsulter med vana av EU-projekt, även

konsulterna har många frågor och det krävs ofta en del kompletteringar senare i handläggningen även för dessa ärenden.

Ett av leaderområdena ger exempel på att de som är vana vid att söka och genomföra EU-projekt, även från andra EU-program, till exempel från Interreg, har svårare att ta in hur stöden och processerna inom lokalt ledd utveckling ser ut. Medan de ovana sökandena har mycket lättare för att lyssna och göra rätt från början. Flera länsstyrelser har både vid frågan om support till ansökan och till utbetalning angett ingen uppfattning. Det som framkommer i enkätens övriga upplysningar, är att de har ansett det omöjligt att uppskatta ett genomsnittsvärde för det stora spann som ansökningar spänner över.

Registrerings- och handläggningskontroller

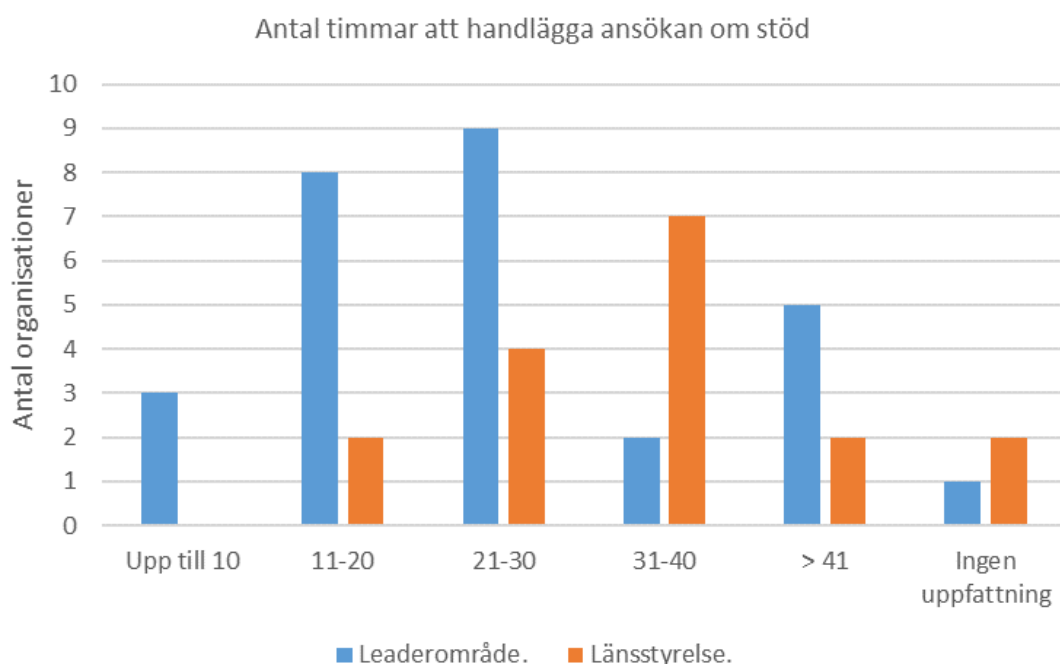
Utöver själva hanteringen av projektansökan om stöd och utbetalning så förekommer även moment som registreringskontroll och handläggningskontroll. Vid registreringskontroll kontrolleras att de införda/registrerade uppgifterna stämmer mellan ansökning, IT-system och beslut. Jordbruksverket hanterar registreringskontrollen för de ärenden som kommer från leaderområdena och beslutas av Jordbruksverket. Leaderområdena sköter en del av registreringskontrollen när de kontrollerar att rätt uppgifter blir registrerade i sin handläggning samt vid avvisning och avslag av ansökningar om stöd.

Handläggningskontroll innebär kontroll att den enskilda handläggaren har följt de förutbestämda rutinerna och att det inte förekommer allvariga fel i de bedömningar som är gjorda. Länsstyrelserna sköter detta internt medan Jordbruksverket handläggningskontrollerar både sin egen och leaderområdenas handläggning.

Det råder inga större skillnader i den tid som länsstyrelserna eller Jordbruksverket anger att det i genomsnitt tar att handläggningskontrollera en ansökan om stöd eller ansökan om utbetalning. För ansökan om stöd anger de flesta länsstyrelserna intervallerna 1–2 timmar eller 2–3 timmar och Jordbruksverket anger att en handläggningskontroll tar 3 timmar. För utbetalningsärenden anger de flesta länsstyrelser intervallen 1–2 timmar och Jordbruksverket uppger 1,5 timmar. Även för registreringskontrollerna är det jämförbara tider. Länsstyrelserna anger intervallerna upp till 0,5 timme och 0,5–1 timma och Jordbruksverket anger att de lägger upp till 0,5 timme i snitt på kontrollerna, både för ansökan om stöd och för utbetalningsärenden.

Handläggning av stöd

Handläggningen av ansökan om stöd skiljer sig åt mellan lokalt ledd utveckling och andra projektstöd i landsbygdsprogrammet eftersom vissa moment av handläggningen inom lokalt ledd utveckling görs av Jordbruksverket. Därför ser det ut som om länsstyrelsens handläggning tar avsevärt längre tid i figur 3. För att få en rättvisande bild måste även handläggningstiderna från handläggningen hos Jordbruksverket läggas till leaderområdenas tider, se tabell 1.

Figur 3 Hur många timmar i genomsnitt ett ärende tar att handläggas av länsstyrelse respektive leaderområde enligt kontrollpunkterna i handläggningsrutinerna 103–307 (ej rutin 303 och 304)

Dessutom differentierar Jordbruksverket handläggningstiden för ansökning av stöd utifrån om det är LAG själva som är projektägare eller någon annan och om leaderområdets handläggare är en så kallad klar handläggare eller inte. Att en handläggare är klar innebär att handläggare i leaderområden har handlagt minst fem ansökningar där kvaliteten har varit god och inga allvarliga fel har förekommit. För ansökningar som en klar handläggare har handlagt, behöver Jordbruksverkets handläggare inte utföra så omfattande kontroll utan kan fokusera på färre antal kontrollpunkter vilket ger kortare handläggningstid.

LAG-ägda projekt omfattas av jäv på grund av att det är LAG själva som tar LAG-beslutet att prioritera projektet. LAG-ägda projekt handläggs om i sin helhet av Jordbruksverket och därför är det längre handläggningstid för dessa projekt. Tabell 1 visar de genomsnittliga handläggningstiderna för Jordbruksverkets handläggare.

Tabell 1 Jordbruksverkets del av handläggningstiden av ansökan om stöd

Leaderhandläggare [#]	Projektägare [†]	Timmar
Ej klara	LAG	22
Klara	LAG	10
Ej klara	Andra	20
Klara	Andra	5

[#] Klara handläggare har god kvalitet på handläggningen.

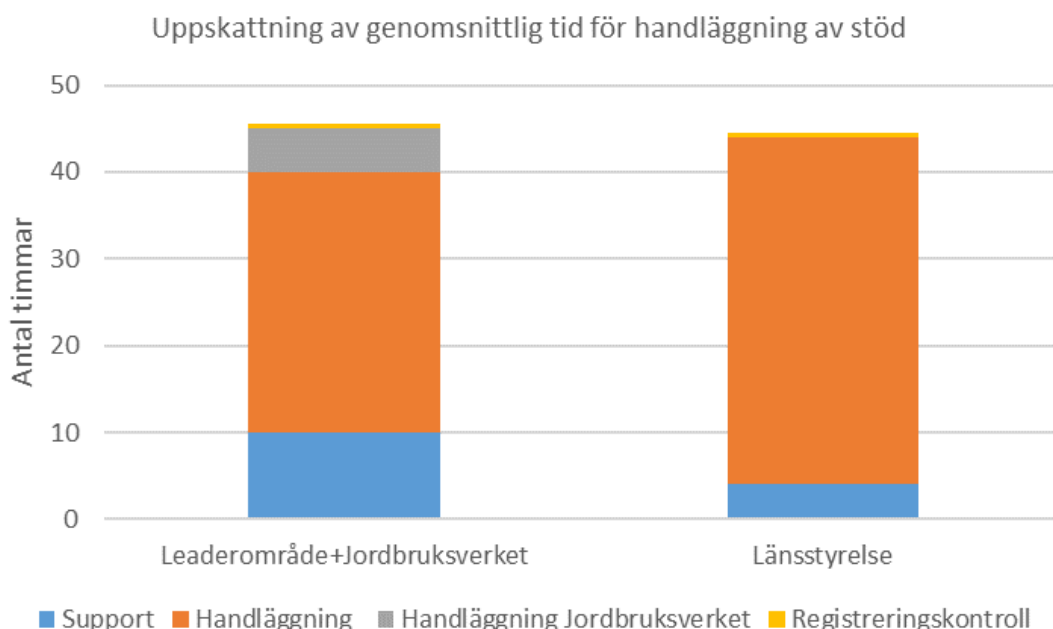
[†] LAG-ägda projekt handläggs om i sin helhet av Jordbruksverket.

Det som går att utläsa i figur 3 och tabell 1 är att den totala handläggningstiden för Jordbruksverket och leaderområdena är högre än länsstyrelsernas dominerande intervall när leaderhandläggarna inte är klara handläggare. Leaderområde + Jordbruksverket 21–30 + 20=41–50 timmar jämfört länsstyrelsen 31–40 timmar. Detta är rimligt antagande innan handläggarna har fått rutin och förståelse för regelverk och handläggningsrutiner samt IT-system. När leaderområdets handläggare har uppnått statusen av klara handläggare så blir den totala handläggningstiden marginellt högre

än vad som är angivet i intervallerna i figur 3, plussar man på 5 timmar per intervall för leaderområdets så kommer troligen förskjutningen till högre intervall synas men inte ge sådant genomslag att det blir lika med länsstyrelsen handläggningstider. De LAG-ägda projekten måste på grund av jäv handläggas om av Jordbruksverket och handläggningstiden har halverats till 10 timmar efter att leaderområdenas handläggarna har uppnått status klar handläggare. LAG-ägda projekt utgör dock en mindre del av projekten jämfört med projekt från externa sökande och vi har bortsett från dem i jämförelsen av administrativa skillnader.

Ingen skillnad i administrativ tid för ansökan om stöd

Sammantaget med tid för support, handläggning (med beräkning på det intervall med flest leaderområden respektive länsstyrelser) och registreringskontroll är den totala administrativa tiden som leaderområden + Jordbruksverket respektive länsstyrelser redovisar mer eller mindre likvärdiga, den totala administrativa tiden hamnar omkring 45 timmar per ärende i genomsnitt oavsett om det är leaderområden + Jordbruksverk eller länsstyrelserna som handläggande funktioner.

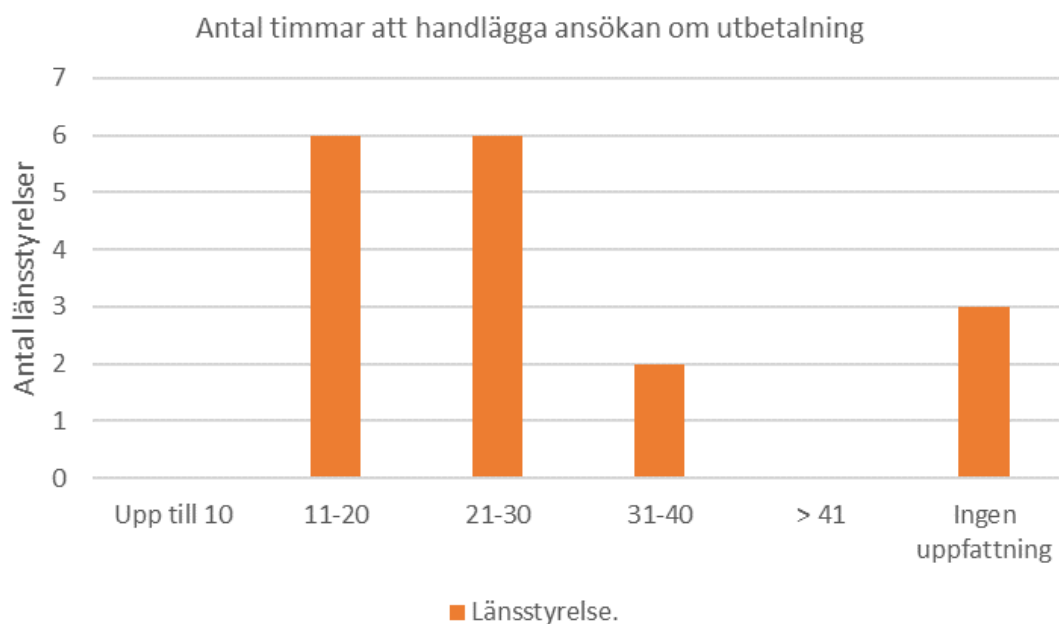
Figur 4 Uppskattning av genomsnittliga tider för support, handläggning och registreringskontroll vid handläggning av stöd. Observera att handläggningen för Jordbruksverket är en fast tid medan det omfattar den tidsintervall med mest organisationer, för leaderområdena 21–30 timmar och för länsstyrelserna 31–40 timmar. Staplarna är totalen av intervallernas högsta timantal, t.ex. leader 30 timmar respektive länsstyrelse 40 timmar.

Det större antal timmar som leaderområdet avsätter för support vid ansökningarna påverkar troligen att handläggningstiden kan hållas ner. Troligen är en del av tiden för supporten en del av handläggningstiden eftersom vissa av uppgifterna som sökande får från leaderkontoret är uppgifter som även hanteras i handläggningen, bland annat rimlighetsbedömning av målvärden för indikatorer.

Ansökan om utbetalning

De flesta länsstyrelser uppskattar att handläggning av ansökan om utbetalning tar mellan 11 och 30 timmar att handlägga, se figur 5. I utbetalningsärenden för lokalt ledd utveckling är det endast Jordbruksverket som handlägger. Jordbruksverkets statistik visar att den genomsnittliga tiden är 15 timmar. Handläggningstiderna för utbetalningar

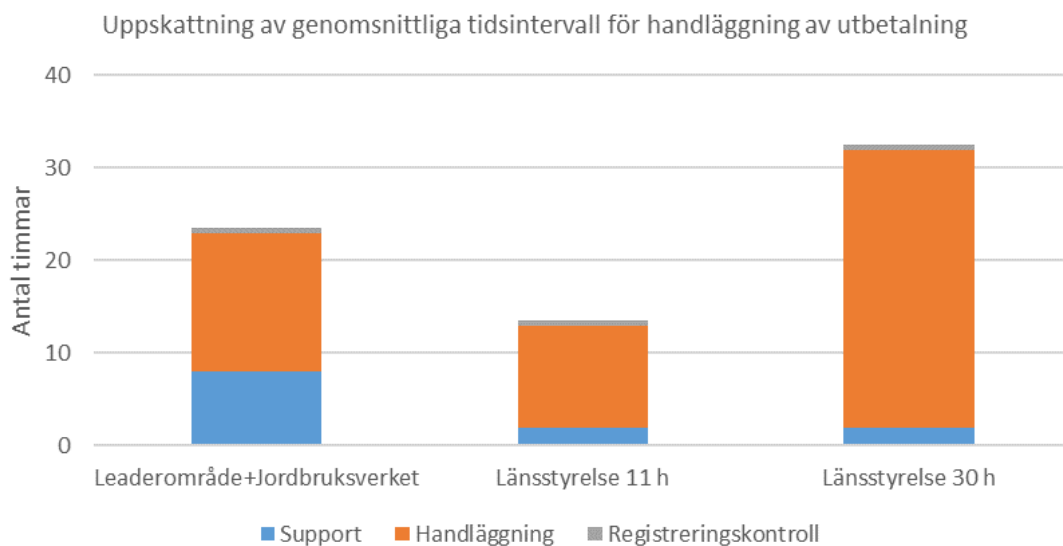
tycks därmed vara jämförbara mellan länsstyrelse och Jordbruksverket. Möjligen är de till och med i den lägre delen av den tid som länsstyrelserna lägger på utbetalningsärenden.

Figur 5 Genomsnittlig handläggningstid för länsstyrelserna vid handläggning av utbetalning enligt kontrollpunkterna i handläggningsrutinerna 103, 104, 106, 205, 217, 501–603

Ingen skillnad i administrativ tid för ansökan om utbetalning

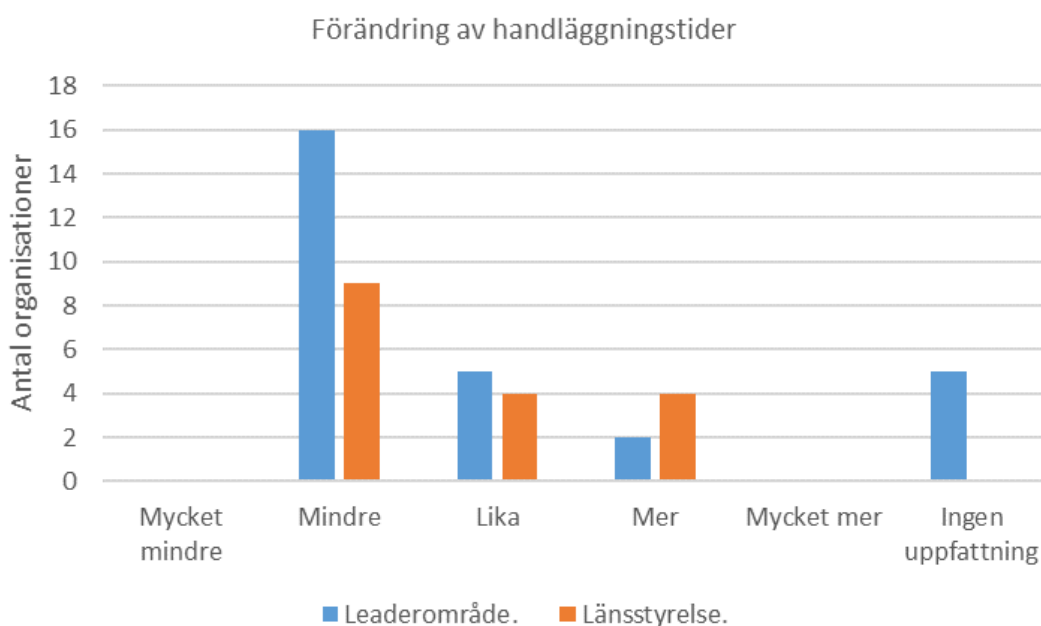
Det råder som tidigare visat liknande handläggningstider i ansökan om utbetalning mellan länsstyrelserna och Jordbruksverket. Det som kan vara av intresse är att leaderkontoren fortsatt ger projekten support även inför ansökan om utbetalning men i avsevärt mindre antal timmar jämfört med vid ansökan om stöd. Likaså ger länsstyrelserna en viss support till de som söker utbetalning hos dem. Om ett snitt av den tid som läggs på support plussas på handläggningstiden (inkl. registreringskontroll) för länsstyrelsen och Jordbruksverket blir skillnaden ännu mindre mellan utbetalande funktioner, se figur 6. Den genomsnittliga administrativa tiden hamnar i intervallen 13–32 timmar per ärende oavsett om det är Jordbruksverket (inkl. support från leaderkontoret) eller länsstyrelserna som handläggande funktioner.

Figur 6 Uppskattning av genomsnittliga tider för support, handläggning och registreringskontroll vid handläggning av utbetalning. Observera att handläggningen för Jordbruksverket är en fast tid medan länsstyrelsen omfattar de två dominerande tidsintervallerna 11–20 timmar och 21–30 timmar här visas som lägsta respektive högsta tid i de två intervallerna. Leaderområde + Jordbruksverkets administration hamnar mitt i länsstyrelsernas intervall.

Förändring av handläggningstider

En fråga i enkäten gällde om länsstyrelserna och leaderområdena upplever någon förändring av handläggningstiderna jämfört med början av programperioden. En övervägande andel av leaderområdena och ca tre fjärdedelar av länsstyrelserna upplever att handläggningen har blivit snabbare eller tar lika lång tid som innan, se figur 7. Det som bland annat framkommer i kommentarerna till frågan är att en länsstyrelse upplever att förändringar av handläggningsrutiner under programperioden har stoppat upp handläggningen av enskilda projekt och förlängt handläggningstiderna just för de projekten.

Figur 7 Upplevd förändring av handläggningstiderna sedan början av programperioden

Det framkommer också i enkätsvaren att handläggningstiderna har minskat på grund av de förenklingar som gjorts och att man har kommit till rätta med brister och flaskhalsar både inom regelverk och IT-system. Tyvärr har delar av detta kommit sent i perioden trots att de påvisades tidigt. Likaså poängteras det viktiga i att ge support till sökande i ett tidigt skede, den tid som läggs på att ge support till sökande i e-tjänsten ger genomslag som minskad handläggningstid av ärendet.

Diskussion

Det som framkommer genom de två enkäterna till leaderområden och länsstyrelserna samt intervjun med enheterna för lokalt ledd utveckling hos Jordbruksverket visar på att det finns vissa likheter men även olikheter i administration och handläggningstider.

Information

I uppstarten av programperioden gjordes de större informationsinsatserna och mobiliseringen för att finna potentiella sökande hos alla leaderområden och länsstyrelser. Även i dagsläget avsätter både leaderområden och länsstyrelser fortsatt någon eller några timmar i veckan för att svara på frågor och informera om stödmöjligheter som finns för lokal utveckling inom landsbygdsprogrammet. Något som skiljer åt mellan uppstarten och nu några år in i programperioden är att det finns färskt resultat från slutförda projekt att hänvisa till som kan locka potentiella projektsökande.

Administrativa insatser

Support till sökande ges av leaderområden och länsstyrelser i relativt stor omfattning, dock i markant högre grad hos leaderområden. Det har sin naturliga förklaring med att ansökningsförfarandet är uppbyggt med att sökande ska få uppgifter från leaderkontoret hur de ska tratta ner i åtgärdsmatrisen till vilken åtgärd som ansökan ska vara i. Det är information som ska med i ansökan i e-tjänsten. Detta kan generellt inte den sökande själv ta fram eftersom det bland annat är kopplat till vilka fonder som leaderområdet förfogar över och vilka indikatorer som är inblandade, både obligatoriska på nationell nivå och leaderområdets egna indikatorer. Att leaderområdena ger support även vid ansökan om utbetalning, är troligen orsakad av att de stöttar projektägaren under hela genomförandet och även betalar ut den offentliga medfinansieringen från LAG-potten när detta ingår i projektets finansiering. Troligen får detta även genomslag i en något kortare handläggningstid hos Jordbruksverket eftersom projektägaren kan rådfråga någon som faktiskt kan projektet om vad som ska vara med i ansökan om utbetalning och även utformning av läges- och slutrapport. Det framkommer även i enkätsvaren att support ger kortare handläggningstider eftersom rätt material och handlingar kommer in i rätt tid till ansökan.

Den administrativa insatsen vid ansökan om stöd är förvånansvärt lika mellan stöden inom lokalt ledd utveckling och jämförbara åtgärder hos länsstyrelsen, trots att det är tvådelad handläggning inom lokalt ledd utveckling (leaderområde + Jordbruksverket). När handläggarna på leaderkontoren har blivit klara handläggare genom att handlagt minst fem ärenden utan några allvarliga fel, minskade Jordbruksverkets handläggningstid från 20 timmar till 5 timmar per ärende. Den totala administrativa insatsen, med support till sökande och handläggningstider hos de olika instanserna, hamnar på samma totaltid för lokalt ledd utveckling jämfört med länsstyrelsen.

Den administrativa insatsen vid ansökan om utbetalning är även den lika mellan lokalt ledd utveckling och länsstyrelsen. För support- och handläggningstiderna för ansökan om utbetalning inom lokalt ledd utveckling är det generellt enbart support som

leaderkontoren bistår med, övrig hantering görs hos Jordbruksverket. Den totala administrativa insatsen för lokalt ledd utveckling (leaderområde + Jordbruksverket) hamnar mitt i intervallen av länsstyrelsernas administrativa insatser, vi ser ingen skillnad mellan handläggande instanser.

Övervägande av de svarande på enkäten upplever att handläggningstiderna har minskat eller är lika jämfört med starten av programperioden. Det är troligen två viktiga aspekter som spelar in här, det ena är att handläggarna har blivit varma i kläderna och lärt sig handläggningsrutinerna och IT-systemen, de vet vilken bedömning och dokumentation som krävs för de olika kontrollpunkterna. Det andra är att det har gjorts flera förändringar av handläggningsrutinerna för att förenkla bedömningarna och snabba upp handläggningen.

Slutsats

Slutsatsen av den fördjupade uppföljningen är:

- Information och mobilisering var mest omfattande i starten av programperioden. Det sker fortsatt information men i lägre omfattning till potentiella sökande, både hos leaderområden och hos länsstyrelserna.
- De administrativa insatserna är jämförbara mellan leaderområde + Jordbruksverket och länsstyrelserna både vid ansökan om stöd samt ansökan om utbetalning. Det går inte att påvisa någon skillnad mellan de genomsnittliga ärendena, även om det finns enskilda ärenden som sticker ut åt båda hållen. Den stora skillnaden är att leaderområdena lägger avsevärt mer tid på support av sökande, både vid ansökan om stöd samt ansökan om utbetalning, än vad länsstyrelserna gör. Att skillnad finns i ansökan om stöd är förväntad eftersom leaderkontoret ska ge uppgifter till sökande som ska med i ansökan samt ge support om att ansöka i e-tjänsten. Att skillnaden av support är så stor för ansökan om utbetalning mellan projekt inom lokalt ledd utveckling och länsstyrelserna är kanske egentligen inte så överraskande eftersom leaderkontoret stöttar projektet under hela genomförandet och då även med ansökan om utbetalning. Support ger bättre ansökningar med rätt material vid rätt tid som ger kortare handläggningstider.
- Leaderområdena och länsstyrelserna upplever att handläggningstiderna har minskat ju längre vi kommer in i programperioden. Till stor del kan detta bero på de förenklningar som har genomförts i handläggningsrutinerna för att just underlätta handläggningen och få ner handläggningstiderna.

Referenser

Se landsbygden! Myter, sanningar och framtidsstrategier. Slutbetänkande av Landsbygdskommittén, Stockholm 2006.

En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop. Prop 2017/18:179.

Bygdegårdarnas Riksförbund. <https://bygdegardarna.se/var-verksamhet/landsbygdsutveckling/finansiering/finansiering-och-stod-till-ansokan/>

Jordbruksverkets databaser

Bilaga 1 Enkät till leaderområden, del 1

Del 2 och 3 av enkäten ingår i två andra uppföljningar och är inte med som bilaga här.

Enkäten till leaderområdena innehöll tre delar för tre fördjupade uppföljningar. Del 1 innehåller frågorna till uppföljningen "Skiljer sig administration mellan lokalt ledd utveckling och liknande åtgärder i andra program?"

Enkätfrågor till leaderområden, del 1.

När programperioden kom igång genomfördes ett antal informationsinsatser och ibland även uppsökande verksamhet för att informera om stödmöjligheterna. Vi vill bilda oss en uppfattning om hur mycket tid som ni totalt har avsatt till informationsinsatser. Det kan exempelvis vara möten, broschyrer, info på webbsidor osv.

1. Hur många timmar uppskattar du att ni totalt har avsatt till informationsinsatser om möjligheter att genomföra projekt inom lokalt ledd utveckling?

Upp till 20 21-40 41-60 61-80 >81 Ingen uppfattning

Antal timmar

2 a. Vilka informationsinsatser har ni genomfört?

Flera svar kan väljas.

- Annonserat i dagstidning.
- Annonserat i fakttidning (ATL osv).
- Annonserat i leaderområdets egna informationsblad/tidning.
- Information på leaderområdets webbplats.
- Informationsmöten som leaderområdet själva anordnat.
- Informationsmöten som andra har anordnat.
- Uppsökande verksamhet.

2 b. Annat sätt som informationen förmedlats.

Handläggning av ärenden är en del av era arbetsuppgifter. Vi vill i nästkommande frågor undersöka hur mycket tid som läggs ner på olika delar i processen.

3. Hur många timmar i genomsnitt uppskattar du att ni ger support till sökande att göra ansökan om stöd i E-tjänsten?

Upp till 2 3-4 5-6 7-8 9-10 >10 Ingen uppfattning

Antal timmar

4. Hur många timmar i genomsnitt uppskattar du att ni ger support till sökande att göra ansökan om utbetalning i E-tjänsten?

Upp till 2 3-4 5-6 7-8 9-10 >10 Ingen uppfattning

Antal timmar

5. Ser du någon skillnad i supportbehovet mellan olika sökande, exempelvis företag, ideella/ekonomiska föreningar, offentliga organ, branschorganisationer?

Handläggningen av ett ärende tar ett antal timmar i anspråk bland annat beroende på ärendets komplexitet. Vi önskar svar på en uppskattad genomsnittstid för ärendehandläggningen.

6. Hur många timmar i genomsnitt uppskattar du att ni lägger på att handlägga en ansökan om stöd enligt kontrollpunkterna i rutinerna 103-307 (ej rutin 304)? Rutinerna återfinns i Jordbruksverkets "Handläggarstöd för Stödadministration".

	Upp till 10	11-20	21-30	31-40	>41	Ingen uppfattning
Antal timmar	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Hur upplever du att tidsåtgången för handläggningen har förändrats om du jämför början av programperioden med dagsläget?

	Mycket mindre	Mindre	Lika	Mer	Mycket mer	Ingen uppfattning
Tidsåtgång	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Registreringskontroll (rutin 304) görs för alla ansökningar. Vi önskar svar på en uppskattad genomsnittstid för registreringskontrollen.

8. Hur lång tid uppskattar du att ni i genomsnitt lägger på registreringskontroll av ansökan om stöd enligt rutin 304 av ett ärende?

	0-0,5	0,6-1	1,1-1,5	1,6-2	>2,1	Ingen uppfattning
Antal timmar	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Är det något övrigt du önskar tillägga?

Svar:

Bilaga 2 Enkät till länsstyrelserna

Enkätfrågor till länsstyrelsen

När programperioden kom igång genomfördes ett antal informationsinsatser och ibland även uppsökande verksamhet för att informera om stödmöjligheterna. Vi vill bilda oss en uppfattning om hur mycket tid som ni har avsatt till informationsinsatser. Det kan exempelvis vara möten, broschyrer, info på webbsidor osv.

1. Hur många timmar uppskattar du att ni totalt har avsatt till informationsinsatser för åtgärderna "Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd" och "Samarbete" (åtgärd 7.2, 7.4, 7.5, 7.6 och 16.2)?

Antal timmar

0-10	11-20	21-30	31-40	>41	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 a. Vilka informationsinsatser har ni genomfört?

Flera svar kan väljas.

- Annonserat i dagstidningar
- Annonserat i facktidningar (ATL osv)
- Annonserat i länsstyrelsens egna informationsblad
- Information på länsstyrelsens webbplats
- Informationsmöten som länsstyrelsen själva anordnat
- Informationsmöten som andra har anordnat
- Uppsökande verksamhet

2 b. Annat sätt som informationen förmedlats?

Handläggning av ärenden är en del av era arbetsuppgifter. Vi vill i nästkommande frågor undersöka hur mycket tid som läggs ner på olika delar i processen.

3. Hur många timmar i genomsnitt uppskattar du att ni ger support till sökande att göra ansökan om stöd i E-tjänsten?

Antal timmar

Upp till 2	3-4	5-6	7-8	9-10	>10	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Hur många timmar i genomsnitt uppskattar du att ni ger support till sökande att göra ansökan om utbetalning i E-tjänsten?

Antal timmar

Upp till 2	3-4	5-6	7-8	9-10	>10	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Ser du någon skillnad i supportbehovet mellan olika sökande, exempelvis företag, ideella/ekonomiska föreningar, offentliga organ, branschorganisationer?

Handläggningen av ett ärende tar ett antal timmar i anspråk bland annat beroende på ärendets komplexitet. Vi önskar svar på en uppskattad genomsnittstid för ärendehandläggningen.

6. Hur många timmar i genomsnitt uppskattar du att ni lägger på att handlägga en ansökan om stöd enligt kontrollpunkterna i rutinerna 103-307 (ej rutin 303 och 304)? Rutinerna återfinns i Jordbruksverkets "Handläggarguid för Stödadministration".

Antal timmar

Upp till 10	11-20	21-30	31-40	>41	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Hur många timmar i genomsnitt uppskattar du att ni lägger på att handlägga en ansökan om utbetalning enligt kontrollpunkterna i rutinerna 103, 104, 106, 205, 217, 501-603?

Antal timmar

Upp till 10	11-20	21-30	31-40	>41	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Hur upplever du att tidsåtgången för handläggningen har förändrats om du jämför början av programperioden med dagsläget?

Tidsåtgång

Mycket mindre	Mindre	Lika	Mer	Mycket mer	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Registreringskontroll görs för alla ärenden medan handläggningskontroll görs efter ett urval vilket varierar efter hur ny handläggaren är i arbetsuppgiften samt även efter utfallet av tidigare handläggningskontroller. Vi önskar svar på en uppskattad genomsnittstid för registrering- och handläggningskontroll.

Handläggningskontroll rutin 303.

9. Hur lång tid uppskattar du att ni i genomsnitt lägger på handläggningskontroll av ansökan om stöd enligt rutin 303 av ett ärende?

Antal timmar

Upp till 1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	>4,1	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur lång tid uppskattar du att ni i genomsnitt lägger på handläggningskontroll av ansökan om utbetalning enligt rutin 303 av ett ärende?

Antal timmar

Upp till 1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	>4,1	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Registreringskontroll rutin 304.

11. Hur lång tid uppskattar du att ni i genomsnitt lägger på registreringskontroll av ansökan om stöd enligt rutin 304 av ett ärende?

Antal timmar

Upp till 0,5	0,6-1	1,1-1,5	1,6-2	>2,1	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Hur lång tid uppskattar du att ni i genomsnitt lägger på registreringskontroll av ansökan om utbetalning enligt rutin 304 av ett ärende?

Antal timmar

Upp till 0,5	0,6-1	1,1-1,5	1,6-2	>2,1	Ingen uppfattning
☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Är det något övrigt ni önskar tillägga?

Svar:

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Telefon 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se/utvardering

UPP19:13

